

I

(Uznesenia, odporúčania, usmernenia a stanoviská)

STANOVISKÁ

RADA

STANOVISKO RADY

z 27. februára 2007

k aktualizovanému konvergenčnému programu Slovenska na roky 2006 – 2009

(2007/C 72/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

ZAÚJALA TOTO STANOVISKO:

- (1) Rada 27. februára 2007 preskúmala aktualizovaný konvergenčný program Slovenska, ktorý sa vzťahuje na obdobie rokov 2006 až 2009.
- (2) Makroekonomický scenár, z ktorého program vychádza, predpokladá, že sa rast reálneho HDP zvýši zo 6,6 % v roku 2006 na 7,1 % v roku 2007 a potom sa zníži v roku 2008 na 5,5 % a v roku 2009 na 5,1 %. Na základe informácií dostupných v súčasnosti sa zdá, že sa tento scenár opiera o opatrné predpoklady rastu na rok 2006 a pravdepodobné predpoklady rastu na zvyšok programového obdobia. Prognozy programu týkajúce sa inflácie sa takisto zdajú byť realistické.
- (3) Na rok 2006 sa deficit verejných financií podľa predikcie útvarov Komisie z jesene 2006 odhadoval na 3,4 % HDP oproti cieľovému deficitu 4,2 % HDP stanovenému v predchádzajúcej aktualizácii konvergenčného programu. Lepší výsledok je spôsobený silnejším HDP, rastom zamestnanosti a nižšími úrokovými výdavkami a nákladmi na dôchodkovú reformu oproti očakávaniu. Niektoré z dodatočných príjmov, ktoré vznikli v dôsledku neočakávaného rastu, sa však skôr spotrebovali, než by sa vyčlenili na urýchlenie znižovania deficitu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1055/2005 (Ú. v. EÚ L 174, 7.7.2005, s. 1). Dokumenty uvedené v tomto texte možno nájsť na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

- (4) Rovnako ako v predchádzajúcej aktualizácii je hlavným cieľom strednodobej rozpočtovej stratégie nového programu dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií v roku 2010, a to najmä dosiahnutím strednodobého cieľa pre rozpočtovú pozíciu štrukturálneho salda (t. j. cyklicky upraveného salda bez jednorazových a iných dočasných opatrení) na úrovni $-0,9\%$ HDP. Podľa programu by mal celkový deficit postupne klesať z $3,7\%$ HDP v roku 2006 na $1,9\%$ HDP v roku 2009 a primárny deficit z $1,9\%$ HDP v roku 2006 na $0,2\%$ HDP v roku 2009. Plánovaná fiškálna konsolidácia sa spolieha na obmedzenie bežných aj investičných výdavkov (pokles pomeru výdavkov o približne $3,25$ percentuálneho bodu HDP), čo nie v celom rozsahu pokrýva pokles pomeru príjmov ($1,25$ percentuálneho bodu). V porovnaní s predchádzajúcou aktualizáciou nový program potvrdzuje plánovanú úpravu pri priaznivejšom makroekonomickom scenári.
- (5) Štrukturálne saldo vypočítané podľa spoločne dohodnutej metodiky sa má podľa plánu zlepšiť z približne $-3,5\%$ HDP v roku 2006 na asi $-2,5\%$ HDP v roku 2009. Rovnako ako v predchádzajúcej aktualizácii je strednodobým cieľom pre rozpočtovú pozíciu uvedeným v programe štrukturálny deficit tesne pod 1% HDP, ktorý sa podľa programu neplánuje dosiahnuť v programovom období, ale až v roku 2010. Keďže je strednodobý cieľ náročnejší ako minimálna referenčná hodnota (odhadovaný deficit je približne 2% HDP), jeho dosiahnutie by malo splniť cieľ poskytnúť bezpečnostnú rezervu proti vzniku nadmerného deficitu. Tento strednodobý cieľ sa nachádza v rozpätí stanovenom pre členské štáty eurozóny a ERM II v Pakte stability a rastu a v kódexe pravidiel a primerane odráža pomer dlhu k HDP a dlhodobý priemerný rast potenciálneho produktu.
- (6) Riziká pre rozpočtové prognózy v programe sa ukazujú vo všeobecnosti ako vyrovnané. Riziká z makroekonomického scenára sú vo všeobecnosti neutrálne, zatiaľ čo daňové prognózy sa zdajú byť celkovo založené na opatrných predpokladoch. Plánovaná fiškálna konsolidácia v programe sa do značnej miery spolieha na obmedzenie výdavkov, ale program neposkytuje dostatočné informácie o opatreniach, ktoré by to podporovali (po roku 2007) a ani neexistuje záväzný strednodobý rámec výdavkov. Na druhej strane Slovensko v posledných rokoch dosiahlo dobré výsledky, i keď plnenie rozpočtových cieľov bolo uľahčené vyšším rastom a slabšou absorpciou fondov EÚ oproti očakávaniu.
- (7) Z tohto posúdenia rizika vyplýva, že sa rozpočtová pozícia v programe zdá byť v súlade s úlohou odstrániť nadmerný deficit do roku 2007, ako odporúčala Rada. Postup úpravy v štrukturálnom vyjadrení by sa však počas obdobia korekcie mal posilniť vzhľadom na revíziu perspektív rastu smerom nahor a priaznivé hospodárske obdobie. Zdá sa však, že rozpočtová pozícia v programe v nasledujúcich rokoch neposkytuje dostatočnú bezpečnostnú rezervu proti prekročeniu referenčnej hodnoty deficitu na úrovni 3% HDP pri bežných makroekonomických výkyvoch. Navyše sa zdá, že nebude dostatočná na to, aby zabezpečila dosiahnutie strednodobého cieľa, ktorý sa predpokladá v programe, do roku 2010. V rokoch nasledujúcich po odstránení nadmerného deficitu by sa tempo úpravy smerom k strednodobému cieľu stanovené v programe malo zrýchliť v súlade s Paktom stability a rastu, v ktorom sa uvádza, že v prípade členských štátov eurozóny a ERM II by malo ročné zlepšenie štrukturálneho salda dosiahnuť referenčnú hodnotu $0,5\%$ HDP a že úprava by mala byť vyššia v priaznivom hospodárskom období. V rokoch 2007 až 2009, keď sa očakáva priaznivé obdobie, sa konkrétne predpokladá zlepšenie štrukturálneho salda len asi o $0,75\%$ HDP.
- (8) Odhaduje sa, že hrubý verejný dlh dosiahol v roku 2006 $33,1\%$ HDP, čo je výrazne pod referenčnou hodnotou 60% HDP uvedenou v zmluve. V programe sa počas programového obdobia prognózuje pokles pomeru dlhu k HDP o $3,4$ percentuálneho bodu.
- (9) Dlhodobý vplyv starnutia obyvateľstva na rozpočet na Slovensku je nižší ako priemer EÚ, pretože výdavky na dôchodky ovplyvnené nedávnou dôchodkovou reformou preukazujú nižší nárast ako v mnohých ostatných krajinách. Počiatková rozpočtová pozícia predstavuje riziko pre udržateľnosť verejných financií dokonca bez toho, aby sa vzal do úvahy dlhodobý vplyv starnutia obyvateľstva na rozpočet. Konsolidácia verejných financií by z tohto dôvodu mala prispieť k zníženiu rizika pre trvalú udržateľnosť verejných financií. Celkovo sa zdá, že v súvislosti s udržateľnosťou verejných financií pre Slovensko platí stredné riziko.

- (10) Konvergenčný program neobsahuje kvalitatívne posúdenie celkového vplyvu vykonávacej správy národného programu reforiem z októbra 2006 na strednodobú fiškálnu stratégiu. Poskytuje však informácie o priamych rozpočtových nákladoch alebo úsporách súvisiacich s hlavnými reformami predpokladanými v národnom programe reforiem a zdá sa, že jeho rozpočtové prognózy zohľadňujú dôsledky opatrení uvedených v národnom programe reforiem na verejné financie. Zdá sa, že opatrenia v oblasti verejných financií predpokladané v konvergenčnom programe nie sú úplne v súlade s opatreniami stanovenými v národnom programe reforiem. Prioritné výdavky vymenované v programe, s výnimkou oblasti vzdelávania, sa odlišujú od kľúčových úloh určených v národnom programe reforiem. Okrem toho, značná podpora vzdelávania uvedená v národnom programe reforiem nie je zreteľná v rozpočte pre rok 2007, ani v konvergenčnom programe.
- (11) Rozpočtová stratégia v programe je vo všeobecnosti v súlade so všeobecnými usmerneniami pre hospodársku politiku zahrnutými v integrovaných usmerneniach na obdobie rokov 2005 – 2008.
- (12) Pokiaľ ide o požiadavky na údaje podľa kódexu pravidiel pre programy stability a konvergenčné programy, program poskytuje všetky povinné a väčšinu nepovinných údajov ⁽¹⁾.

Rada sa domnieva, že program je v súlade s úlohou odstrániť nadmerný deficit do roku 2007 a predpokladá pokrok, aj keď obmedzený, smerom k strednodobému cieľu.

V zmysle uvedeného posúdenia a takisto na základe odporúčania podľa článku 104 ods. 7 z 5. júla 2004 Rada vyzýva Slovensko, aby:

- i) využilo dobrú perspektívu rastu na posilnenie štrukturálnej úpravy s cieľom zabezpečiť odstránenie nadmerného deficitu v roku 2007 s vyššou bezpečnostnou rezervou a urýchliť pokrok smerom k strednodobému cieľu a
- ii) podporilo záväzný charakter stropov strednodobých výdavkov verejných financií.

Porovnanie kľúčových makroekonomických a rozpočtových prognóz

		2005	2006	2007	2008	2009
Reálny HDP (zmena v %)	KP dec. 2006	6,1	6,6	7,1	5,5	5,1
	KOM nov. 2006	6,0	6,7	7,2	5,7	–
	KP dec. 2005	5,1	5,4	6,1	5,6	–
Inflácia HISC (%)	KP dec. 2006	2,8	4,4	3,1	2,0	2,4
	KOM nov. 2006	2,8	4,5	3,4	2,5	–
	KP dec. 2005	2,2	1,5	2,2	2,5	–
Produkčná medzera (% potenciálneho HDP)	KP dec. 2006 ⁽¹⁾	– 2,2	– 0,9	1,0	1,6	1,9
	KOM nov. 2006 ⁽²⁾	– 2,0	– 0,7	1,1	1,6	–
	KP dec. 2005 ⁽¹⁾	– 1,6	– 1,1	0,1	0,8	–

⁽¹⁾ Konkrétne sa neuvádzajú údaje o výdavkoch verejných financií podľa funkčnej klasifikácie na rok 2009.

		2005	2006	2007	2008	2009
Saldo verejných financií ⁽⁶⁾ (% HDP)	KP dec. 2006	- 3,1	- 3,7	- 2,9	- 2,4	- 1,9
	KOM nov. 2006	- 3,1	- 3,4	- 3,0	- 2,9	-
	KP dec. 2005	- 4,9	- 4,2	- 3,0	- 2,7	-
Primárne saldo ⁽⁶⁾ (% HDP)	KP dec. 2006	- 1,4	- 1,9	- 0,9	- 0,6	- 0,2
	KOM nov. 2006	- 1,4	- 1,7	- 1,1	- 0,9	-
	KP dec. 2005	- 3,1	- 2,3	- 1,1	- 0,8	-
Cyklicky upravené saldo ⁽⁶⁾ (% HDP)	KP dec. 2006 ⁽¹⁾	- 2,4	- 3,4	- 3,2	- 2,9	- 2,5
	KOM nov. 2006	- 2,5	- 3,2	- 3,3	- 3,3	-
	KP dec. 2005 ⁽¹⁾	- 4,4	- 3,9	- 3,0	- 2,9	-
Štrukturálne saldo ⁽²⁾ ⁽⁶⁾ (% HDP)	KP dec. 2006 ⁽³⁾	- 1,6	- 3,5	- 3,2	- 2,9	- 2,5
	KOM nov. 2006 ⁽⁴⁾	- 1,7	- 3,3	- 3,3	- 3,3	-
	KP dec. 2005	- 3,6	- 3,9	- 3,1	- 2,9	-
Hrubý verejný dlh ⁽⁶⁾ (% HDP)	KP dec. 2006	34,5	33,1	31,8	31,0	29,7
	KOM nov. 2006	34,5	33,0	31,6	31,0	-
	KP dec. 2005	33,7	35,5	35,2	36,2	-

Poznámky:

⁽¹⁾ Výpočty útvarov Komisie na základe informácií v programe.

⁽²⁾ Cyklicky upravené saldo (ako v predchádzajúcich riadkoch) bez jednorazových a iných dočasných opatrení.

⁽³⁾ Jednorazové a iné dočasné opatrenia uvedené v programe (0,8 % HDP v roku 2005 – zvyšujúce deficit; 0,1 % v roku 2006 – znižujúce deficit).

⁽⁴⁾ Jednorazové a iné dočasné opatrenia uvedené v predikcii útvarov Komisie z jesene 2006 (0,9 % HDP v roku 2005 – zvyšujúce deficit; 0,1 % v roku 2006 – znižujúce deficit).

⁽⁵⁾ Založené na odhadovanom potenciálnom raste 5,2 %, 5,3 %, 5,3 %, resp. 5,2 % v období rokov 2005 – 2008.

⁽⁶⁾ Od októbra 2006 Slovensko vykonáva rozhodnutie Eurostatu z 2. marca 2004 o klasifikácii dôchodkových systémov druhého piliera. Údaje o verejných financiách z predchádzajúcej aktualizácie boli vhodne upravené, aby uľahčili porovnanie s novou aktualizáciou a s predikciou útvarov Komisie z jesene 2006.

Zdroj:

Konvergenčný program (KP); ekonomické predikcie útvarov Komisie z jesene 2006 (KOM); výpočty útvarov Komisie.